

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права № 2

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільне право»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Освітня програма/спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору - 2017

Викладач – Піддубна В.Ф., к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права № 2

Харків - 2020

Робоча програма навчальної дисципліни навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізація «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020 19 с.

Розробник

Піддубна В.Ф. к.ю.н., доцент кафедри цивільного права № 2

Гарант освітньої програми

Затверджено на засіданні кафедри
(протокол № від 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ В.Л.Яроцький

Харків 2020

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми лекційних і практичних занять.....	12
5.1. Теми лекційних занять.....	12
5.2. Теми практичних занять.....	14
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	15
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки:	Рік підготовки
Загальна кількість годин - 150	Спеціалізація – «Міжнародне право»	1 семестр	1 семестр
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Лекції	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 2-4		32 год.	4 год.
		Практичні заняття	Практичні заняття
		32 год.	6 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		86 год.	140 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти в сфері цивільного права.

Завдання:

- формування поглибленої системи теоретичних знань (концепцій, доктрин) щодо предмету цивільного права як обов'язкової дисципліни
- оволодіння практичним досвідом, навичками і знаннями, необхідними в професійній діяльності в сфері цивільних правовідносин;
- засвоєння основних тенденцій правового регулювання цивільних

відносин, механізму захисту цивільних прав і інтересів;

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Основи римського приватного права», «Історія держави та права зарубіжних країн»

Кореквізити: «Сімейне право», «Договірне право», «Право інтелектуальної власності», «Спадкове право»

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Демонструвати знання й розуміння сучасної правової доктрини, категорій і принципів цивільного права України

РН 2. Аналізувати джерела цивільного права

РН 3. Застосовувати нормативно-правові акти при розгляді конкретних практичних казусів

РН 4. Формулювати логічно і грамотно свою думку з будь-якого цивільно-правового питання

РН 5. Надавати правову оцінку стану законодавства в сфері цивільно-правових відносин

РН 6. Складати процесуальні документи, проекти договорів, довіреності

РН 7. Аналізувати способи захисту цивільних прав, в тому числі засоби судового захисту

РН 8. Надавати консультації і правову допомогу суб'єктам цивільних відносин

РН 9. Аналізувати правові інститути цивільного права

РН 10. Аналізувати практику ЄС з цивільних справ і застосовувати до аналогічних ситуацій в Україні

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2 Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях

ЗК7 Навички використання інформаційних технологій і баз даних

ЗК10 Здатність працювати у команді

ЗК11 Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення

ЗК15 Здатність реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності

Спеціальних компетентностей:

СК7. Знання системи цивільного права, його основних галузей та інститутів

Програмних результатів навчання:

ПРН 6. Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам міжнародного права

ПРН 19. Аналізувати й оцінювати обставини справи, кваліфікувати правовідносини

ПРН 20. Здійснювати контроль за реалізацією юридичних рішень, застосувати визначені юридичні процедури контролю

ПРН 21. Визначити межі правосуб'єктності юридичних і фізичних осіб, об'єднань, громадських організацій у конкретних правовідносинах

ПРН 22. Володіти навичками правового оформлення суб'єктивних прав, юридичних фактів, проекти заяв, скарг та інших документів правового характеру

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття та предмет цивільного права. Суб'єкти цивільних правовідносин

Тема 1. Цивільне право як галузь приватного права

Об'єктивність поділу права на публічне та приватне. Поняття цивільного права як приватного права. Предмет та метод цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права.

Тема 2. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Поняття фізичної особи. Цивільна правозадатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правозадатності фізичної особи. Обсяг цивільної правозадатності фізичної особи. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідношення цивільної правозадатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування.

Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутнього та оголошення її померлою. Акти цивільного стану.

Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи – підприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи – підприємця.

Тема 3. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки. Класифікація юридичних осіб.

Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб.

Індивідуалізація юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торгівельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують.

Цивільна правозадатність та цивільна дієздатність юридичних осіб.

Органи юридичної особи та їх види.

Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства і установи. Підприємницькі товариства. Господарське товариство та його види. Створення господарських товариств однією особою. Виробничий кооператив. Непідприємницькі товариства та їх види. Правовий статус установ. Філії та представництва юридичної особи.

Припинення юридичних осіб. Припинення юридичної особи у формі правонаступництва (злиття, приєднання, поділ та перетворення). Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації через процедуру банкрутства. Виділ юридичної особи.

Тема 4. Об'єкти цивільних прав

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Частини речі та складна річ. Головна річ та її принадлежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство (єдиний майновий комплекс). Гроші. Валютні цінності як об'єти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Оборотоздатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери.

Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин. Нематеріальні блага: результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, інформація. Особисті немайнові блага фізичної особи.

Тема 5. Правочини

Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами). Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення

змісту правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

Модуль 2. Здійснення суб'єктивних цивільних прав. Право власності

Тема 6. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист суб'єктивних цивільних прав і інтересів. Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Тема 7. Цивільно-правова відповідальність

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність незалежно від наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності

Тема 8. Строки і терміни у цивільному праві. Позовна давність

Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.

Поняття, значення і види дії позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності

Загальна характеристика речового права. Види речових прав. Право

власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Публічна і приватна власність. Поняття права приватної власності. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти права приватної власності. Об'єкти права власності. Зміст права власності. Правомочності власника. Обов'язки власника. Загальні засади здійснення права власності. Межі права власності та підстави його обмеження.

Тема 10. Набуття та припинення права власності

Поняття і види підстав набуття права власності: первісні та похідні, загальні та спеціальні. Набуття права власності: юридичною особою публічного права; добросовісним набувачем на майно, відчужене особою, яка не мала на це права; на новостворене майно; на перероблену річ; на безхазяйну річ; на рухому річ, від якої власник відмовився; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; шляхом привласнення загальнодоступних дарів природи; за набувальною давністю; в результаті приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюальні документи.

Підстави припинення права власності. Відчуження власником свого майна. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке за законом не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове відчуження земельних ділянок, приватної власності, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Викуп пам'яток культурної спадщини. Реквізіція. Конфіскація. Інші підстави припинення права власності.

Модуль 3. Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право.

Тема 11. Авторське право і суміжні права

Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення.

Тема 12. Патентне право

Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент та його види. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності. Підстави та правові наслідки

припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Тема 13. Договір купівлі-продажу

Загальні положення про договір купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору.

Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу та його види. Договір купівлі-продажу підприємства. Договір поставки. Договір контрактациї сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приеднану мережу. Договір міні.

Тема № 14. Договір найму (оренди)

Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму.

Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Тема № 15. Договір підряду

Поняття та види договору підряду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмету договору або неможливості закінчення роботи. Якість та гарантії якості роботи.

Види договору підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах					
	Денна форма			Заочна форма		
	Усього	У тому числі		Усього	У тому числі	
		Л	ПЗ		Л	ПЗ
Модуль 1. Поняття та предмет цивільного права. Суб'єкти цивільних правовідносин						

Тема 1. Цивільне право як галузь приватного права	6	2	2	2			2	8
Тема 2. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	12	2	2	8		2		8
Тема 3. Юридичні особи як суб'єкти цивільних відносин	12	2	2	8			2	8
Тема 4. Об'єкти цивільних прав	10	2	2	6				8
Тема 5. Правочини	10	2	2	6				8
<i>Разом</i>	<i>50</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>30</i>				<i>40</i>
Модуль 2. Здійснення і захист цивільних прав. Право власності								
Тема 6. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав	6	2	2	2				10
Тема 7. Цивільно-правова відповідальність	8	2	2	4				10
Тема 8. Строки і терміни у цивільному праві. Позовна давність	12	2	2	8				10
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності	12	2	2	8				10
Тема 10. Набуття та припинення права власності	12	2	2	8				10
<i>Разом</i>	<i>50</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>28</i>				<i>50</i>
Модуль 3. Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право.								
Тема 11. Право інтелектуальної власності	14	4	2	8				10
Тема 12. Загальні положення зобов'язального права	12	2	4	8		2	2	10
Тема 13. Договір купівлі-продажу	12	2	2	8				10
Тема 14. Договір найму (оренди)	6	2	2	2				10
Тема 15. Договір підряду	6	2	2	2				10
<i>Разом</i>	<i>50</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>28</i>				<i>50</i>
Усього годин / кредитів ECTS	150/ 5	32	32	86	150/5	4	6	140

5. Теми лекційних і практичних занять

5.1. Теми лекційних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма

Модуль 1. Поняття та предмет цивільного права. Суб'єкти цивільних правовідносин			
1. Цивільне право як галузь приватного права	1.1. Предмет, метод, функції цивільного права	2	
2. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	2.1. Правоздатність, діздатність фізичної особи	2	2
3 Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	3.1. Поняття юридичної особи. Класифікація юридичних осіб	2	
4.Об'єкти цивільних прав	4.1. Поняття та види об'єктів цивільних прав. Класифікація речей	2	
5. Правочини	5.1. Поняття правочину та його ознаки	2	
Модуль 2. Здійснення і захист цивільних прав. Право власності			
6. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків	6.1. Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків	2	
7. Цивільно-правова відповідальність	7.1. Поняття, ознаки, функції цивільно-правової відповідальності	2	
8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	8.1. Поняття строків і термінів. Види цивільно-правових строків і термінів.	2	
9. Загальна характеристика речового права та права власності	9.1. Види речових прав. Право власності	2	
10. Набуття та припинення права власності	10.1 Поняття та види підстав набуття права власності	2	
Модуль 3. Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань			
11. Право інтелектуальної власності	11.1 Авторське право, суміжні права, патентне право	4	

12. Загальні положення зобов'язального права	12.1. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення	2	2
13. Договір купівлі-продажу	13.1 Правова характеристика договору купівлі-продажу. Види	2	
14. Договір найму (оренди)	14.1. Правова характеристика договору найму.	2	
15. Договір підряду	15.1. Поняття договору підряду. Види договорів підряду	2	
Усього		32	4

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Поняття та предмет цивільного права. Суб'єкти цивільних правовідносин	1.1. Цивільне право як галузь приватного права Основна література: 1. Азімов Ч. Поняття і зміст приватного права /Ч.Азімов// Вісн. Акад. прав. Наук України – 1998 - № 3 – с. 50-58 2. Борисова В. Факторы, характеризующие гражданское право Украины как отрасль частного права /В.Борисова// Харк. Цивілист. Школа: в духе традицій – Харків: Право, 2011 – с. 154-167 3. Кодифікація приватного (цивільного) права України/за ред. Довгерта – К – 2000 – 336 с.	2	2
	1.2. Правозданість і дієздатність фізичної особи Види дієздатності фізичної особи Основна література: 1. Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI 2. Порядок розгляду заяв про зміну імені (призвіща, власного імені, по батькові фізичної особи) затв.	2	2

	<p>Постановою Каб. Міністрів України від 11.07.2007 № 915 3. Правила опіки та піклування: затв. Держ. Комісією України у справах сім'ї та молоді, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88</p>		
	<p>1.2. Поняття юридичної особи. Класифікація юридичних осіб Організаційно-правові форми юридичних осіб. Припинення юридичних осіб Основна література: 1.Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI 2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 16.09.1997 № 531/97-ВР 1.3.3. Про грамадські об'єднання: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII</p>		
	<p>1.4.Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав Основна література: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV 2. Про валюту і валютні цінності: Закон України від 28.04.20 № 2473 3. Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії: постанова КМ від 07.09.1993 № 706</p>	2	2
	<p>1.5 Ознаки правочину. Умови дійсності правочинів. Форма правочину. Види правочинів Основна література: 1.Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV 2.Про нотаріат: Закон України від 02.10.1993 № 3425-XII 3. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: затв.</p>	2	

	наказом М-ва юстиції України від 22.02.2012 р. № 296		
Модуль 2. Здійснення і захист цивільних прав. Право власності	<p>2.1. Поняття здійснення цивільних прав та виконання обов'язків Основна література: Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV</p> <p>2.Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р., № 4004-XII</p> <p>3. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI</p>	2	
	<p>2.2.Поняття, ознаки, функції цивільно-правової відповідальності Основна література:</p> <p>1.Про захист прав споживачів: Закон УРСР від 12.05.1991 № 1023-XII</p> <p>2. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-20</p> <p>3. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР</p>	2	
	<p>2.3. Поняття строків і термінів в цивільному праві Основна література: Про деякі питання практики застосування законодавства про державний матеріальний резерв: постанова Пленуму Вищ. Госп. Суду України від 17.10.2012 № 11</p> <p>2. Про практику розгляду цивільних справ за позовам про захист прав споживачів: постанова Пленуму Верх. Суду України від 12.04.1996 № 5</p> <p>3. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 27.02.2009 № 1</p>	2	
	2.4. Види речових прав. Право	2	

	<p>власності</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-VI</p> <p>2.Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 № 2189-19</p> <p>3. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17.05.2012 № 4765-VI</p>	
	<p>2.5. Поняття та види підстав набуття права власності</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV</p> <p>2. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 № 1559-VI</p> <p>3. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17.05.2012 № 4765-VI</p>	2
Модуль 3. Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право.	<p>3.1. Авторське право, суміжні права, патентне право</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII</p> <p>2. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 № 5</p> <p>3.Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-III</p>	2

	<p>3.2. Поняття зобов'язання, його зміст, підстави виникнення</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Агарков М.М. Обязательство по советскому гражданскому праву/М.М.Агарков//В кн.: Агарков М.М.Избранные труды по гражданскому праву: в 2-х т. – т.1 – М-2002- с.163-460</p> <p>2. Годеме Е. Общая теория обязательств: пер. С фр./Е.Годэмэ – М – 1948 – 511 с.</p> <p>3. Новицкий И.Б. Общее учение об обязательстве/И.Б.Новицкий, О.А.Лунц – М: Гос-изд-во юрид.лит., 1950 – 416 с.</p>	4	2
	<p>3.3. Поняття договору купівлі-продажу. Види договорів купівлі-продажу</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 № 3390-17</p> <p>2.Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII</p> <p>3. Глоба О.Укладення договору поставки: теорія і практика/О.Глоба//Юрид. журнал – 2005 - № 2 – с. 40-47</p>	2	
	<p>3.4. Правова характеристика договору найму (аренди)</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР</p> <p>2. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 10.04.1992 № 2263-XII</p> <p>3. Про міжнародний фінансовий лізинг: Конвенція УНІДРУА від 11.01.2006 № 995/263</p>	2	

	3.5. Поняття та види договору підряду. Види договорів підряду Основна література: 1.Біленко М. Предмет договору будівельного підряду/М.Біленко//Юрид.Україна- 2013 - № 10 – с. 53-58 2. Гонта А. Чи розрізняються у судовій практиці роботи від послуг?/А.Гонта//Юрид. віsn. України – 2010 – 16(17-23 квітня) – с. 10 3. Брагинский М.И. Договорное право: кн. третья: [Договоры о выполнении работ и оказании услуг]/М.И.Брагинский, В.В.Витрянский – доп.и испр. – М – Статут – 2002 – 700 с. – гл. 1-3	2	
Усього		32	6

6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, peer review, контрольна робота.

У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбалльною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Колоквіуми проводяться усно, у вигляді бесіди викладача зі студентами з метою з'ясування та підвищення рівня їх знань. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за билетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми		Іспит		
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2			
max 8	max 8	max 8	max 4	max 4	max 8	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Цивільне право»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	9	Результати опрацювання матеріалу високі, але незначна кількість несуттєвих помилок.
	8	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	7	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	6	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 5	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	4	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	3	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.

	2	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабко володіє матеріалом.
	1	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабко володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	55	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичної роботи.</p>
	50	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичної роботи.</p>
	45	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки і суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	40	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>

	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Цивільне право» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре –вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовільняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти.

Цивільний кодекс України від 16.02.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003 № № 40-44, ст. 356 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-19. Відомості Верховної Ради, 2019 № 19, стю 74 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. Відомості Верховної Ради, 2008, № 50-51, ст. 384 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

Про валюту і валютні цінності: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. Відомості Верховної Ради, 2018, № 30, ст. 239 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV в ред. Закону України від 11.02.2010 р. № 1878-VI. Відомості Верховної Ради України, 2004, № 51, ст. 553

Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. Відомості Верховної Ради, 1994, № 7, ст.32

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII. Відомості Верховної Ради України, 1994, № 7, ст. 34

Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 р. Відомості Верховної Ради України, 2011, № 47, ст. 531

Основна література

1. Цивільне право України: Підручник: У 2-х т. /В. І. Борисова (керівн. автор. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бєгова, А. Г. Бірюкова, М. В. Домашенко, І. В. Жилінкова. та інші, За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатеєвої, В. Л. Яроцького. – Х.: 2010.
2. Цивільний Кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців) – в 11 т.: Загальні положення/За ред. проф. І.В.Спасибо-Фатеєвої – Серія «Коментарі та аналітика» - Х.: ФО-П Колісник А.А., 2010
3. Цивільний Кодекс України: науково-практичний коментар. Т. 1: Загальні положення. Особи / за ред. І.В.Спасибо-Фатеєвої – Харків: ЕКУС, 2020 – 928 с.
4. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф., Булеци С.Б., к.ю.н., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019, 488 с.
5. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т.В.Боднар, О.В.Дзера, Н.С.Кузнецова та ін., за ред. О.В.Дзери – К.: Юрінком Интер, 2008 – 896 с.

Додаткова література

Актуальні проблеми цивільно-правового регулювання договірних відносин в Україні: монографія / колектив авторів; К.: Інтерсервіс, 2020 – 204 с.

Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за загальною редакцією

доктора юридичних наук, професора О. В. Батанова, доктора юридичних наук, професора О. В. Марцеляка, доктора юридичних наук, професора А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «Основа», 2020 – 672 с.

7.3. Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmsc.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

7.4. СЕНМК.

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teori&Itemid=151.

7.5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).